

**Το σχολείο ως εστία προώθησης της
διαφοροποιημένης διδασκαλίας μέσω
της επαγγελματικής μάθησης
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ**

**Δρ Γεωργία Πασιαρδή (Διευθύντρια)
Χριστίνα Σταύρου (Λειτουργός Π.Ι.)**

Ημερίδα Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
«Επαγγελματική Μάθηση Εκπαιδευτικών και καθημερινή
εκπαιδευτική πράξη»

Μάιος 2017

ΔΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

Πρόγραμμα Επαγγελματικής Μάθησης Εκπαιδευτικών: Μελέτη περίπτωσης

-Σχολείο: Ένα ανοιχτό σύστημα

Προφίλ σχολικής μονάδας

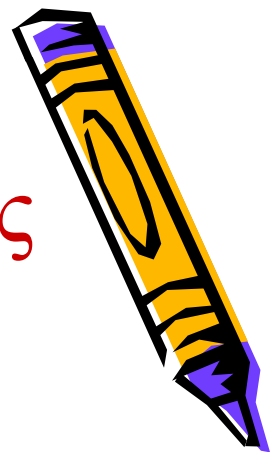
Εισροές - εσωτερικά στοιχεία - εκροές

-Μεθοδολογική προσέγγιση

-Σημαντικότερες ενδοσχολικές δράσεις

-Συνοπτική αποτίμηση της εφαρμογής του
προγράμματος

Καταληκτικά σχόλια

ΣΧΟΛΕΙΟ: ΕΝΑ ΑΝΟΙΚΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

Εσωτερικό περιβάλλον

→ Λειτουργίες

(διοικητικές, παιδαγωγικές,
εκπαιδευτικές)

→ Διαδικασίες

μετασχηματισμού

(δραστηριότητες διδασκαλίας-
μάθησης)

→ Στοιχεία-υποσυστήματα

(δομικό, ατομικό, πολιτικό,
σύστημα κουλτούρας)

Εισροές

Εκροές

Πηγή: Hoy and Miskel. 2013

Προσαρμογή: Γεωργία Πασιαρδή

ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Εισροές

Μαθητικός Πληθυσμός
266 μαθητές/τριες
12 τμήματα

Διδακτικό προσωπικό

Διευθυντική Ομάδα: Δ/ντρια και δύο (2) Β.Δ.

Εκπαιδευτικοί: 23 πρόσωπα (Δημοτικής και Ειδικής Εκπαίδευσης) με πλήρη ή μερική απασχόληση

Πόροι (Υλικοί και Ανθρώπινοι)

*Σύγχρονο κτηριακό συγκρότημα, χτισμένο με ευρωπαϊκές προδιαγραφές και άριστη υλικοτεχνική υποδομή

*Δημογραφικά στοιχεία διδακτικού προσωπικού

- περίπου τα 2/3 του προσωπικού έχει τοποθετηθεί στο σχολείο τη φετινή σχολική χρονιά ή την προηγούμενη
- όλοι κατέχουν οργανική θέση μόνιμου δασκάλου/δασκάλας (μέσος όρος ετών υπηρεσίας, μεταξύ 13-16 χρόνια),
- ένας μεγάλος αριθμός διδασκόντων κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών σε θεματική συνάφη με την εκπαίδευση
- μίς εκπαιδευτικός του σχολείου είχε προηγούμενη εμπειρία με θέματα διαφοροποίησης από σεμινάρια και προγράμματα του Π.Ι.

ΣΧΟΛΕΙΟ: ΕΝΑ ΑΝΟΙΚΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ
(ΕΜΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ Υ.Π.Π. και
ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ)

Ε
Ι
σ
ρ
ο
έ
ς

Αναλυτικό
Πρόγραμμα
Δείκτες
επιτυχίας/
επάρκειας

Γνωρίζω,
Δεν
Ξεχνώ,
Διεκδικώ

Περιβαλλο-
ντική Αγωγή
Εκπαίδευση
«Οικολογικά Σχολεία»
«LEAF»
(Μαθαίνω για τα
δάση)
«Λιγότερα σκουπίδια»

Αγωγή Υγείας
(Η ευαισθητοποίηση
κατά του ρατσισμού
και της μισαλλοδοξίας
και η προώθηση της
ισότητας και του
σεβασμού)

Καλλιέργεια
φιλιαναγνω-
σίας

Βελτίωση
μαθησιακών
αποτελεσμά-
των (ποιότητα
διδασκαλίας)

Ε
Κ
ρ
ο
έ
ς

Προγράμματα/ΔΡΑΣΕΙΣ

Επαγγελματική
Μάθηση
των
Εκπαιδευτικών

Διαφοροποίηση

Heads using
Professional
Learning
Communities
(Erasmus+)

Ομαλή μετάβαση
από το Νηπιαγωγείο
στο Δημ. Σχολείο και
από το Δημοτικό
Σχολείο στο
Γυμνάσιο

CREATE
Δημιουργικές
συνεργασίας
σχολείων με
εικαστικούς
καλλιτέχνες

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ
ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΜΑΘΗΣΗΣ...ένα μαθησιακό ταξίδι

ΑΠΟΠΛΟΥΣ

ΠΟΡΕΙΑ
ΠΛΕΥΣΗΣ

ΚΑΤΑΠΛΟΥΣ

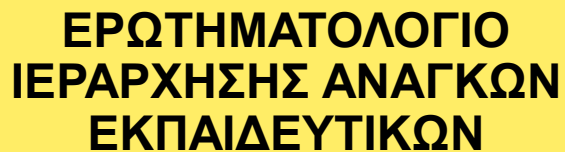
Βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου
στο σχολείο
Ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΝΑΓΚΩΝ

ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ

**ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ
ΙΕΡΑΡΧΗΣΗΣ ΑΝΑΓΚΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ**

**ΔΟΚΙΜΙΑ ΑΡΧΙΚΗΣ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ**

**ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ**

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Διαφοροποίηση διδασκαλίας

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ –
ΣΤΟΧΕΥΣΗ**
(Δείκτες επιτυχίας)

ΤΡΟΠΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
(δραστηριότητες, μέσα,
υλικά, εργαλεία, οργάνωση
τάξης, αξιολόγηση, κ.τ.λ.)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ-ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΗ
ΒΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ**

ΠΟΡΕΙΑ ΠΛΕΥΣΗΣ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ
ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ, ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΕΣΩ
ΣΤΟΧΑΣΜΟΥ – ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ Π.Ι.
(ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ,
ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΤΕΣ)

ΕΠΙΠΕΔΟ Σ.Μ. (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ,
ΜΕΛΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ)

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
(ΑΝΑΣΤΟΧΑΖΟΜΕΝΟΙ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ)

ΠΟΡΕΙΑ ΠΛΕΥΣΗΣ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΡΑΣΕΩΝ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ
ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ, ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΕΣΩ
ΣΤΟΧΑΣΜΟΥ – ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
(ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ -
ΠΡΑΚΤΙΚΗ)
ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ

ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΕΣ
ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ
ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜ
ΕΝΩΝ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ

ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ
ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ
κατ' ιδίαν
συνεδρ. προσωπ.
με διευθύντρια

Ενδιάμεση και
Τελική Αξιολόγηση
της προόδου των
μαθητών/τριών
ΔΙΑΜΟΡΦΩΤΙΚΗ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
(ΑΝΑΣΤΟΧΑΖΟΜΕΝΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ)

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Ποιες από τις
δράσεις που έγιναν
στο σχολείο ήταν
αποτελεσματικές,
ποιες όχι και γιατί;

-
- «..η ανταλλαγή απόψεων και ο σχεδιασμός ενοτήτων, μαθημάτων με την υποστηρίκτρια του Π.Ι. η οποία μπαίνει στη διαδικασία να αντιμετωπίσει ένα θέμα από μια άλλη οπτική.»
- «..όλες οι δράσεις ήταν αποτελεσματικές και χρήσιμες.»
- «... οι **συναντήσεις** με τη σύμβουλο Ελληνικών, η **παρακολούθηση μαθήματος** Ελληνικών από συνάδελφο εκπαιδευτικό και η **συζήτηση που ακολούθησε.**»
- «...αποτελεσματική δράση ήταν η **οργάνωση και παρακολούθηση μαθήματος, συζήτηση με υπεύθυνη Π.Ι.**»
- « ...**ενημερωτικές/προσωπικές συναντήσεις** με την υποστηρίκτρια του Π.Ι. (για σχεδιασμό μαθήματος και ενδιάμεσες αξιολογήσεις). **Δόμηση μαθημάτων με τη χρήση εργαλείων διαφοροποίησης. Αναστοχασμοί.**»

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Ποιες από τις
δράσεις που έγιναν
στο σχολείο ήταν
αποτελεσματικές,
ποιες όχι και γιατί;

«...αποτελεσματική δράση ήταν ο
σχεδιασμός ενδιάμεσης
αξιολόγησης στο μάθημα των
Ελληνικών με τη λειτουργό του Π.Ι.
Μας βοήθησε να βρούμε τους στόχους
που θέλαμε να αξιολογήσουμε και να
διαφοροποιήσουμε κάποιες ασκήσεις
στην αξιολόγηση.»

«...αλληλοπαρακολούθησεις –
πρακτική εφαρμογή των εργαλείων.
Κατ' ιδίαν συναντήσεις με
επιμορφωτές – στήριξη μαθησιακή και,
κατά συνέπεια, ψυχολογική –
αυτοπεποίθηση του εκπαιδευτικού –
ξεκαθάρισμα εννοιών»

«...Θεωρητική εισαγωγή στο θέμα της
διαφοροποίησης. Επιμορφωτικές
συναντήσεις για τη διδακτική των
Ελληνικών. Παρακολούθηση
μαθήματος Ελληνικών»

Εκροές / Αποτελέσματα

Σε ποιο βαθμό η εφαρμογή του θεσμού της Επαγγελματικής Μάθησης στο σχολείο συνέβαλε στη βελτίωση και στην αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου;

«...πολύ ωφέλιμο, γιατί καταφέραμε να δέσουμε τη θεωρία με την πράξη, τόσο στα δικά μας μαθήματα όσο και κατά την παρακολούθηση μαθημάτων άλλων συναδέλφων. Αποκτήσαμε αυτοπεποίθηση για την σωστότητα των δραστηριοτήτων που χρησιμοποιούμε.»

«...συνέβαλε στο να μοιράζομαι με άλλους συναδέλφους δημιουργικά τις ιδέες μου, σε ένα πλαίσιο αμοιβαίας υποστήριξης και ανάγκης για επαγγελματική βελτίωση. Δημιουργείται, έτσι, ένα ευχάριστο, παραγωγικό κλίμα.»

«...σε ικανοποιητικό βαθμό. Θα ήθελα περισσότερη βοήθεια στην οργάνωση διαφοροποιημένων δραστηριοτήτων.»

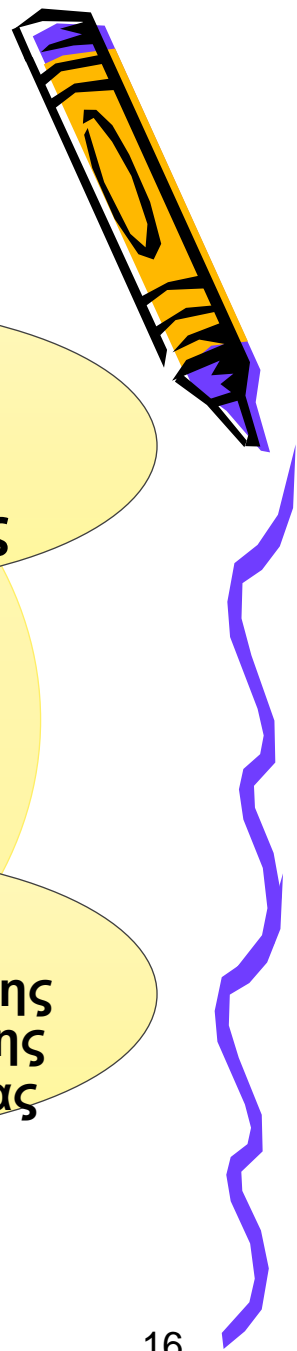

Εκροές / Αποτελέσματα

Ποιες αλλαγές σε σχέση με την εργασία σου επισημαίνεις, ως αποτέλεσμα των μέχρι τώρα δράσεων;

- «...δίνω περισσότερη έμφαση στα νοητικά στηρίγματα (και τη διαφοροποίηση μεταξύ των στηριγμάτων) που δίνω όταν χρειαστεί στα παιδιά. Έχω συνεχώς στο μυαλό μου τη διαφοροποίηση και αυτό βοήθησε κι εμένα και τα παιδιά.»
- «... επιχειρώ σε πιο μεγάλο βαθμό διαφοροποίηση. Εφαρμόζω τα διάφορα νοητικά εργαλεία και στηρίγματα περισσότερο. Μελέτησα περισσότερο τους δείκτες.»
- «...χρήση νέων εργαλείων κατανόησης. Κατανόηση και καλύτερη αξιοποίηση των δεικτών επιτυχίας και επάρκειας.»
- «...κτώ ότι έχω γίνει καλύτερος δάσκαλος! Νιώθω ότι έχω επισημοποιηθεί σε θέματα διαφορετικότητας των μαθητών της τάξης μου. Νιώθω ότι τώρα μπορώ να σχεδιάσω μάθημα δίνοντας έμφαση στη διαφοροποίηση.»

**Συνεργασία με
μικρή ομάδα
ειδικών**

**Περιορισμένος
χρόνος των
εκπαιδευτικών**

**Σταδιακή
ανάπτυξη
κλίματος
εμπιστοσύνης**

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ - ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

**Μεγάλος αριθμός
μαθητών στην
αίθουσα με
διαφορετικές
ανάγκες**

**Τροποποίηση
υφιστάμενων
δομών, οργάνωσης
και λειτουργίας της
σχολικής μονάδας**

**Εξοικείωση σε
μικρό βαθμό με
τους δείκτες
επιτυχίας,
επάρκειας**

**Ενεργοποίηση
εσωτερικευμένων
θετικών
δυνάμεων**

**Πρακτική
υλοποίηση
γνώσεων**

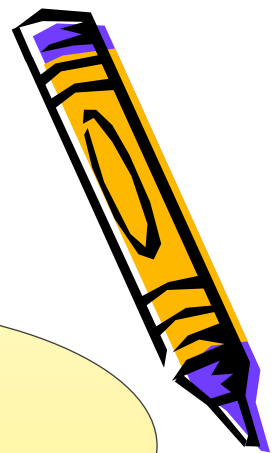
**Ανανέωση
διδακτικών
προσεγγίσεων**

ΟΦΕΛΟΣ

**Συστηματοποίηση
εργασίας**

**Οικοδόμηση
σχέσεων
αλληλεγγύης**

**Ανάληψη
ευθύνης
επαγγελματικής
μάθησης**

**Εμβάθυνση στην
έννοια της
διαφοροποίησης**

**Εμπλοκή
περισσότερων
εκπαιδευτικών**

**Παρακολούθηση
οπτικογραφημένων
σκηνών σε αίθουσες
διδασκαλίας, όπου
γίνεται διαφοροποίηση**

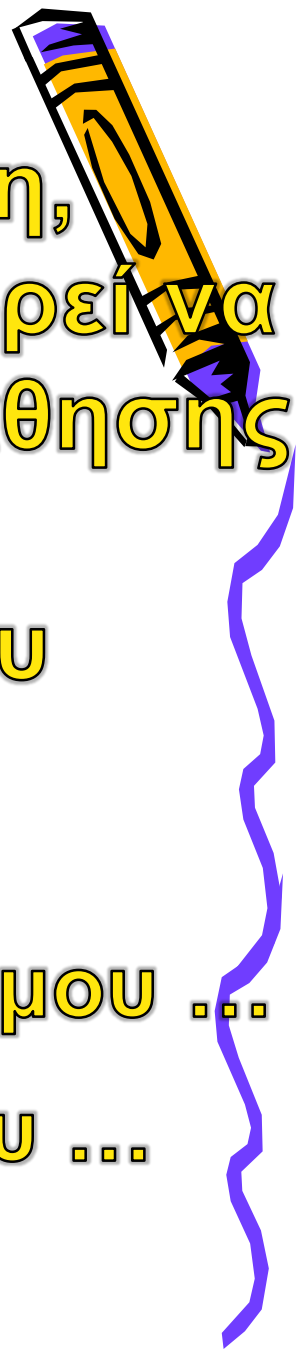
ΝΕΟΙ ΟΡΑΜΑΤΙΣΜΟΙ

**Παραγωγή και
αξιοποίηση
διαφοροποιημένου
υλικού**

**Χρήση εναλλακτικών
τρόπων αξιολόγησης
διαφοροποιημένης
εργασίας**

**Συνεργασία με ομάδα
ειδικών στην
ενσωμάτωση της
τεχνολογίας για
εφαρμογή
διαφοροποίησης**

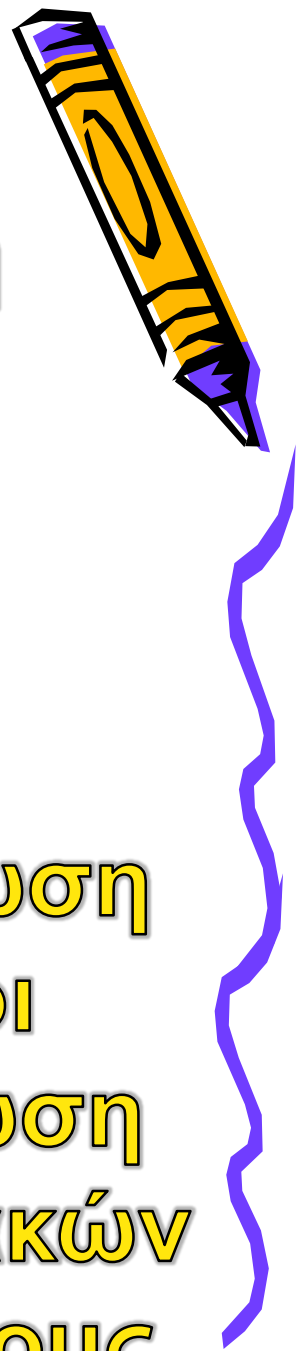
Με την κατάλληλη υποστήριξη,
καθοδήγηση το κάθε σχολείο μπορεί να
γίνει μια εστία επαγγελματικής μάθησης
για όλους...,
μια κοινότητα ανθρώπων που
μαθαίνουν.

Μαθαίνω μαζί με τους συναδέλφους μου ...

Μαθαίνω μαζί με τους μαθητές μου ...

Οι ενδοσχολικές πρακτικές
επιμόρφωσης ενισχύουν τη
συνεργασία και το κλίμα
συλλογικότητας μεταξύ των
εκπαιδευτικών.

Αποτελούν, ακόμη, βασική
προϋπόθεση για την ενδυνάμωση
των εκπαιδευτικών, οι οποίοι
επιδιώκουν συνεχώς τη βελτίωση
του έργου τους και των μαθησιακών
αποτελεσμάτων των μαθητών τους.

